

RAPPORTAGE Werkgroep Structuurvisie

Onderwerp : **Procesvoorstel opstellen structuurvisie Bergen Landelijk Gebied**

Datum : Algemene raadscommissie 10 maart 2009

Informatie bij : A.M. Kooiman

Voorzitter werkgroep: Drs. A.W.M. Ooijevaar

De kaders en het doel van de werkzaamheden en de rapportage van de werkgroep zijn gebaseerd op de raadsbesluiten van 28 oktober 2008 en 27 januari 2009.

Op 28 oktober heeft de gemeenteraad besloten
“vast te stellen het “Kaderbesluit voor de uitwerking van de Structuurvisie Bergen Landelijk Gebied”.

Op 27 januari heeft de gemeenteraad besloten
“een werkgroep van raadsleden in te stellen die

1. uitgangspunten opstelt waar de Structuurvisie Landelijk Gebied Bergen aan moet voldoen;
2. voorstellen doet voor de wijze van tot stand komen van de Structuurvisie;
3. verslag doet van de bevindingen en haar voorstellen presenteert in de raadscommissie van 10 maart 2009. “

Werkwijze.

De werkgroep is driemaal bijeengekomen. Werkwijze en uitkomsten staan vermeld in de bijgaande uitnodigingen en besluitenlijsten. De werkgroep heeft feitelijke informatie verzameld, informatie en advies ingewonnen bij de ambtelijke organisatie en de portefeuillehouder, de inhoudelijke meningverschillen geïnventariseerd en bediscussieerd.

Alternatief.

De werkgroep heeft besloten om naast het procesvoorstel van het college een alternatief procesvoorstel uit te werken ten behoeve van een mening- en besluitvormende discussie in de algemene raadscommissie van 10 maart. Het procesvoorstel en de richtinggevende uitspraken in de rapportage zijn volledig amendeerbaar. Raadsleden zijn derhalve niet gebonden aan de uitkomst van werkgroep, de raadscommissie adviseert en de raad besluit uiteindelijk.

Uit de discussies in de werkgroep zijn een aantal vraagstukken te distilleren die om een politiek antwoord vragen.

De Structuurvisie en de nWRO.

In de nWRO wordt een structuurvisie voor het hele grondgebied van de gemeente verplicht gesteld. Dat kunnen meerdere deel – structuurvisies zijn, voor onderscheiden gebieden of thema's. Een structuurvisie is zodoende een dynamisch document waarin de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkelingen en de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid voor een langere periode zijn beschreven. Er zijn daarvoor keuzes gemaakt op basis van analyses en probleemstellingen aan de hand van maatschappelijke ontwikkelingen en gesignaleerde belangen. Dynamisch omdat nooit alle maatschappelijke ontwikkelingen voorzien kunnen worden en omdat in de concrete uitvoering wellicht nieuwe inzichten ontstaan. Daarnaast dient in de structuurvisie te worden aangegeven op welke wijze de bevolking erbij betrokken is. Een uitvoeringsparagraaf is verplicht waarin wordt opgenomen de wijze waarop de gemeente denkt de structuurvisie te realiseren. Een financiële paragraaf is vereist ter onderbouwing van kostenverhaal. In de ontwikkelingsfase is overleg met andere overheden, zoals de provincie,

verplicht. Als de structuurvisie door de raad is aangenomen is de gemeente verplicht er uitvoering aan te geven. Derden kunnen de gemeente aanspreken op het niet realiseren van de structuurvisie.

De raad zou kunnen vragen om een Masterplan Structuurvisie Bergen, waarin aangegeven wordt op welke wijze de Structuurvisie Bergen, middels te benoemen deel – structuurvisies, in de tijd ontwikkeld wordt. De gemeenteraad heeft reeds besloten een Structuurvisie Bergen Landelijk Gebied (BLG) op te stellen. De Structuurvisie BLG zou een van de eerste deelvisies kunnen zijn. De werkgroep heeft deze thematiek niet nader uitgewerkt, maar als het ware “geparkeerd” voor de algemene raadscommissie, aangezien het de opdracht te boven gaat. Het bovenstaande vereist wel een raadsbesluit.

Meerwaarde structuurvisie Bergen Landelijk Gebied ten opzichte van het Kaderbesluit.

Het Kaderbesluit is zoals het raadsbesluit ook stelt, een kader, een basis voor nadere uitwerking in een structuurvisie. Bij het Kaderbesluit heeft (nog) geen integrale afweging plaats gevonden. De structuurvisie Bergen Landelijk Gebied zal meer uitwerking dienen te geven aan de problematiek en wenselijke richtingen die in het Kaderbesluit zijn opgenomen. In het proces van het opstellen van de Gebiedsvisie en de uiteindelijke vaststelling in het Kaderbesluit is dit duidelijk met de samenleving gecommuniceerd.

Door de structuurvisie komt er meer samenhang in de thematiek en de gebieden, vindt de onderlinge afweging van belangen plaats, worden er keuzes gemaakt en wordt de uitwerking ervan gericht aangepakt. De bevolking en belanghebbenden krijgen een vastgelegde rol in de ontwikkeling ervan. Met betrekking tot het financiële aspect wordt het kostenverhaal duidelijk onderbouwd. Daarnaast zijn het uitvoeringsinstrumentarium en de planning benoemd. Het Bergense belang is ten opzichte van andere overheden vastgelegd.

Rolverdeling college en raad.

In het collegevoorstel is er sprake van een gezamenlijk optrekken van college en raad. De raad wordt niet pas bij de besluitvorming over de uitkomst (vaststellen structuurvisie) betrokken maar al eerder, door tussentijdse besluitvorming over inhoud en inrichting van het proces.

Het alternatief gaat uit van een meer traditionele rolverdeling:

Kaderstelling door de raad, uitwerking college, besluitvorming door de raad.

Op verschillende momenten is er sprake van interactieve besluitvorming, burgerparticipatie en inspraak. Waarbij de raad haar verantwoordelijkheid voor de burgerparticipatie wil nemen.

Het betrekken van de bevolking en belanghebbenden bij het proces.

Het doel van de participatie is het creëren van draagvlak en het binden van partijen op de mogelijke uitvoering.

In het collegevoorstel is er sprake van vormen van burgerparticipatie direct bij aanvang van het proces. Men mag binnen de kaders van het Kaderbesluit over alles meepraten, overal over meedenken, alles aandragen, allerlei voorstellen doen, compromissen sluiten, etcetera. Raadsleden nemen deel aan het proces zonder gebonden te zijn aan de uitkomsten. De uiteindelijk besluitvorming ligt bij de raad, die beargumenteerd afweegt (nr 4 van de participatieladder). Dit besluit volgt eerst nog een inspraak traject volgens de gemeentelijke inspraakverordening.

Het alternatief van de werkgroep gaat uit van meer maatwerk bij de burgerparticipatie. Daarbij dient gestimuleerd te worden dat de participanten duidelijk aangeven wat zij wél willen, niet wat men niet ziet zitten. Niet elk onderwerp of thema kan op dezelfde wijze aan de mensen worden voorgelegd. Soms zijn de kaders dermate richtinggevend dat het ontwikkelen van andere denkrichtingen en oplossingen nauwelijks nog mogelijk is. Er wordt zodoende vooraf meer duidelijkheid gegeven over de randvoorwaarden die voor de participatie gelden en de wijze waarop er met de uitkomsten wordt omgegaan. Overeind blijft dat de raad uiteindelijk beslist. Ook in het alternatief zoals door de werkgroep geformuleerd gaat het raadsbesluit over de structuurvisie de inspraak in.

Randvoorwaarden bij de structuurvisie Bergen Landelijk Gebied.

Het collegevoorstel spreekt zich hierover niet expliciet uit, er wordt alleen gesteld dat het Kaderbesluit leidend is.

Het alternatief van de werkgroep is bedoeld om vooraf duidelijkheid te creëren over de kaders waarbinnen de structuurvisie kan worden opgesteld, de wijze waarop de bevolking en belanghebbenden erbij betrokken worden en de rolverdeling tussen raad en college. Daarvoor dienen een aantal randvoorwaarden voor het opstellen ervan geformuleerd te worden.

- I. Analyse maatschappelijke ontwikkelingen en probleemstellingen.
- II. Kaderbesluit zodanig formuleren dat duidelijk is welke afwegingen gemaakt moeten worden en wat nog nader uitgewerkt mag en kan worden.
- III. Uitwerkingsprogramma voor thema's en gebieden met de wijze waarop de burgerparticipatie vorm gegeven wordt en afspraken over hoe met de uitkomsten ervan wordt omgegaan.

Het bovenstaande dient uitgewerkt te worden in de opdracht van de raad aan het college voor het opstellen van de structuurvisie BLG.

Alternatief procesvoorstel.

Plan van aanpak

Zowel het collegevoorstel als het alternatief gaan uit van een raadsbesluit over het procesvoorstel voor een plan van aanpak voor het opstellen van de structuurvisie Bergen Landelijk gebied. Ook het uitgangspunt om vóór de verkiezingen de besluitvorming over de structuurvisie af te ronden, zodat de nieuwe raad de realisering ervan ter hand kan nemen, is gelijklopend.

Het samen optrekken van college en raad komt in het collegevoorstel tot uiting in de tussentijdse besluitvorming van de raad over inhoud en richting van het visiedocument en het participatierapport. De raad wordt niet pas bij de besluitvorming over de uitkomst (de structuurvisie) erbij betrokken maar al eerder.

Het alternatief wordt op een meer traditionelere rolverdeling gebaseerd. De opdrachtverlening aan het college wordt meer kaderstellend en richting gevend op het proces. De opdrachtverlening wordt door het college voorbereid en na inspraak door de raad vastgesteld. Deze inspraak komt in feite in de plaats van de oriëntatiefase. Zo kunnen bevolking en belanghebbenden zich ook uitspreken over welke onderwerpen nadere uitwerking behoeven en op welke wijze zij daarbij betrokken willen worden.

Er dient een planning opgesteld te worden van "Plan van aanpak" tot en met "Vaststellen Structuurvisie BLG".

Voorontwerp structuurvisie.

Het college werkt het Kaderbesluit verder uit in een 'Voorontwerp van de structuurvisie BLG' met mogelijke scenario's. Keuzemogelijkheden dienen van de consequenties voorzien te zijn, de overige paragrafen als financiën en de uitkomsten van het overleg met andere overheden zijn hierin ook opgenomen. Het college heeft reeds aangegeven, indien hier voor gekozen wordt, dit op een interactieve manier met het veld en belanghebbenden te gaan doen.

Verslag van bevindingen

Het voorontwerp gaat in eerste lezing onder de verantwoordelijkheid van de raad getoetst worden bij de bevolking en belanghebbenden in de diverse burgerparticipatie trajecten (zie onder III bij randvoorwaarden).

De burgerparticipatie wordt breedschalig opgezet. De raad krijgt advies over hoe de trajecten ingericht kunnen worden en krijgt ambtelijke en externe ondersteuning en begeleiding. De raad stelt een verslag van bevindingen vast.

De structuurvisie

Het college werkt het ‘Voorontwerp’ en het Verslag van bevindingen” uit in een ontwerp – structuurvisie. De raad stelt deze vast ten behoeve van de inspraak. Na de inspraak volgt het politieke debat over het vast stellen van de structuurvisie, waarbij de raad beargumenteerd afweegt.

Budget

De werkgroep verwacht dat het budget van € 100.000 voor externe ondersteuning van college en raad voor dit traject, voldoende zal zijn. Vormgeving en besluitvorming over het offertetraject van de burgerparticipatie gebeurt in overleg met de raadscommissie.

Bergen, 3 maart 2009.

Bijlagen:

Schematisch overzicht procesvoorstellen college en alternatief.

Uitnodigingen en verslagen werkgroep bijeenkomsten 3, 11 en 19 februari 2009.

Wat is een structuurvisie.

Participatieladder.